

**Stop het gebruik van glyfosaat en bouw een
duurzamere landbouw**
*Aangenomen in het Uitvoerend Bestuur van EFFAT op 1 juni
2021*

VOORNAAMSTE BOODSCHAPPEN

- EFFAT vraagt het onmiddellijke verbod van glyfosaat als actief bestanddeel in de onkruidverdelgers in het vernieuwingsproces dat in 2022 zou aflopen. De absolute prioriteit van EFFAT bestaat eruit om de gezondheid en de veiligheid van de werknemers in de landbouwsector te beschermen, alsook de werkzekerheid. De vraag van EFFAT naar het verbod wordt gemotiveerd door toenemende bewijzen van de toxiciteit voor de menselijke gezondheid, de kankerverwekkende en hormoonontregelende eigenschappen die in verband worden gebracht met het gebruik van glyfosaat, en de nefaste effecten ervan op de biodiversiteit, het milieu en de ecosystemen.
- EFFAT roept EFSA, ECHA, de Europese Commissie en de lidstaten op om ervoor te zorgen dat de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van de werknemers in de landbouw beschouwd wordt als een van de voornaamste prioriteiten doorheen de volgende wetenschappelijke evaluatie die het vernieuwingsproces van glyfosaat als actief bestanddeel zal begeleiden. De evaluaties van EFSA en ECHA moeten voorrang geven aan de gepubliceerde studies die werden onderzocht door collega's en onafhankelijk zijn in hun evaluaties. De sociale partners en het maatschappelijk middenveld moeten correct ingelicht en geraadpleegd worden.
- Een nieuwe duurzame landbouwsector is mogelijk, maar daarvoor is wel een politieke wil nodig, een doeltreffend beleid en een duidelijke roadmap. Er bestaan al alternatieven voor het gebruik van glyfosaat en andere schadelijke chemische producten. Die moeten meer gepromoot worden. Het betreft met name agronomische praktijken, mechanische en biologische onkruidverdelging, begrazing door dieren en het gebruik van natuurlijke onkruidverdelgers. Glyfosaat mag niet vervangen worden door andere gevaarlijke chemische producten. De Commissie en de lidstaten moeten meer investeren in het onderzoek naar en de ontwikkeling van een duurzaam beheer van de schadelijke stoffen en niet-chemische alternatieven.
- Vakbonden moeten ten volle betrokken worden in de overgang naar een duurzaam landbouwmodel zonder glyfosaat en andere gevaarlijke pesticiden. De sociale dialoog en de collectieve onderhandeling moeten nog sterker worden om doeltreffend ingezet te kunnen worden doorheen de overgang. Bestaande jobs moeten beschermd worden en er moeten nieuwe kwaliteitsvolle banen geschapt worden. Investerings in de vaardigheden, de vorming en een passende sociale bescherming voor de landbouwwerknemers moeten prioritair zijn. Landbouwers moeten ondersteuning krijgen wanneer ze hun praktijken aanpassen.
- Het verbod op glyfosaat in de EU zou maar een eerste stap zijn in de richting naar een duurzamere landbouw. Een globale visie dringt zich op. Dit zou op verschillende manieren mogelijk zijn, namelijk door een verschillende aanpak van de vrijhandelsakkoorden, waarin er een bijzondere aandacht zou geschonken worden aan de agro-industrie, en waarin het naleven van gelijke milieu- en sociale normen een absolute voorwaarde zou zijn voor onderhandelingen.
- Er moeten altijd gratis beschermingsmiddelen en vorming geboden worden aan de werknemers en alle werknemers uit de landbouw moeten officiële documenten kunnen verkrijgen waarin het type pesticide gedetailleerd wordt dat gebruikt wordt tijdens hun beroepsuitoefening. Beroepskankers veroorzaakt door onkruidverdelgers op basis van glyfosaat moeten geïdentificeerd, erkend en schadeloosgesteld worden.

- De aangekondigde herziening van de pertinente toepassingsregelgevingen in het kader van de fytofarmaceutische producten zou moeten leiden tot vernieuwingsprocessen van de duurzamere en transparantere pesticiden. De wetenschappelijke evaluatie van de pesticiden voor de regelgevende goedkeuring van de EU zou enkel gebaseerd mogen zijn op gepubliceerde onafhankelijke studies, waarbij de collega's een onderzoek voeren. EFSA en ECHA moeten voldoende middelen krijgen om hun capaciteiten te versterken en onafhankelijke studies te kunnen uitvoeren die het respect voor de hoogste wetenschappelijke normen en de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van de Europese werknemers en burgers waarborgen.

Wat is glyfosaat?

Glyfosaat is het onkruid verdelgende actieve bestanddeel dat het meest gebruikt wordt in Europa en in de wereld. Glyfosaat werd op de markt gebracht in 1974 door het Amerikaanse chemische bedrijf Monsanto¹. Vandaag wordt dit product door ongeveer 100 fabrikanten ter wereld geproduceerd, waarvan de helft ongeveer in China. De totale verkoop van glyfosaat wordt geraamd op 46.527 ton actieve materie in 2017 in de volledige EU 28+3. Algemeen vertegenwoordigt de verkoop van glyfosaat 33% van de totale verkoop van onkruidverdelgers in de EU 28+3².

Glyfosaat is een niet-selectieve onkruidverdelger die alle planten op het terrein vernietigt. Het elimineert of minimaliseert de behoefte om ploegmachines te gebruiken ("zero labour-landbouw"). Glyfosaat wordt gebruikt om planten (onkruid) te verdelgen op de grond en om de land- en tuinbouwgronden, maar ook de transportwegen (met name spoorwegen), vrij van vegetatie te houden.

Glyfosaat wordt op grote schaal gebruikt in eenjarige teeltsystemen, meerjarige gewassen en grasland. In eenjarige teeltsystemen wordt het vooral gebruikt vóór het planten, kort na het planten van het gewas (voor-opkomst-fase) of in de fase na de oogst om onkruid en hergroei te bestrijden. De eenjarige teeltsystemen waarin glyfosaat wordt gebruikt, omvatten een grote verscheidenheid van gewassen (zoals maïs, koolzaad, granen, peulvruchten, suiker- en voederbieten, enz.). Het wordt ook gebruikt voor de vernietiging van dekkingsgewassen en voor de verdroging van bepaalde eenjarige gewassen in het stadium vóór de oogst. In meerjarige teelten (zoals wijngaarden, boomgaarden, olijfboomgaarden, enz.) wordt glyfosaat gebruikt om onkruid binnen of tussen de gewasrijen te bestrijden. Ten slotte wordt glyfosaat gebruikt voor de vernietiging van tijdelijk grasland, voor de plaatselijke bestrijding van overblijvende onkruiden in blijvend grasland en voor graslandvernieuwing³.

De bezorgdheden over de risico's die gepaard gaan met het gebruik van glyfosaat.

Producten op basis van glyfosaat worden verondersteld een potentieel risico op kanker voor de mens te vormen en zouden verantwoordelijk zijn voor een groot aantal kankers.

Dit betekent dat de werknemers uit heel Europa regelmatig worden blootgesteld aan een chemisch product dat hun gezondheid op verschillende ernstige manieren kan schaden. Onder andere het personeel uit de parken, de werknemers uit de landbouw, de tuinarbeiders en de werknemers uit de bosbouw worden mogelijks hieraan blootgesteld. Niet alleen de mensen die het bestrijdingsmiddel verstuiven kunnen in gevaar zijn, ook de mensen die eromheen werken tijdens en na de toepassing ervan.

¹ Vandaag behoort dit tot de Duitse chemische fabrikant Bayer.

² Bron: enquête ENDURE 2019.

³ Het aanvankelijke gebruik van glyfosaat in de landbouw was gering en bleef beperkt tot sproeien vóór de oogst om onkruid te doden. Sinds de introductie van glyfosaattolerante genetisch gemodificeerde gewassen op de Amerikaanse markt in 1996 is het gebruik van glyfosaatherbiciden in de landbouw echter met een factor 300 toegenomen (van 0,36 miljoen kilogram (kg) in 1974 tot 113,4 miljoen in 2014)

Reeds in 2015 heeft het Internationaal Agentschap voor Kankeronderzoek (IARC) van de Wereldgezondheidsorganisatie glyfosaat geclassificeerd als "waarschijnlijk kankerverwekkend voor de mens";⁴ dit komt overeen met een categorie 1B (vermoedelijk) kankerverwekkend in het classificatiesysteem van de EU. Volgens het IARC zijn de kankersoorten die het meest in verband worden gebracht met blootstelling aan glyfosaat non-Hodgkin-lymfoom en andere lymfohematopoietische kankersoorten (d.w.z. Hodgkin-lymfoom (HL), multipel myeloom (MM) en leukemie). Het rapport concludeerde ook dat blootstelling aan glyfosaat DNA- en chromosoombeschadigingen veroorzaakte in menselijke cellen, evenals genotoxische, hormonale en enzymatische effecten bij zoogdieren. Uit een recenter onderzoek van de Universiteit van Washington⁵ is gebleken dat blootstelling aan glyfosaat het risico op kanker met 41% verhoogt. Zij merkten op dat er een "dwingend verband" bestaat tussen blootstelling aan glyfosaat en non-Hodgkin lymfoom.

Een proefstudie van 13 weken, uitgevoerd door het Ramazzini Instituut van Bologna in 2019, toont aan dat blootstelling aan onkruidverdelgers op basis van glyfosaat vanaf de prenatale periode tot aan de volwassenheid hormoonverstorende effecten induceerde en de voortplantingsontwikkelingsparameters bij mannelijke en vrouwelijke ratten veranderde.⁶ Een recente studie heeft aangetoond dat glyfosaat werkt als een hormoonverstorende stof wanneer men eraan wordt blootgesteld tijdens de zwangerschap.⁷

Residuen van glyfosaat en zijn primaire metabooliet, aminomethylfosfonzuur (AMPA), worden algemeen gedetecteerd in lucht (Chang et al., 2011), bodem (Battaglin et al., 2014), water (Medalie et al. 2020) en voedsel (FDA, 2019; Kolakowski et al., 2020; Ledoux et al., 2020; Zoller et al., 2018). Menselijke blootstelling aan glyfosaat in de algemene bevolking is wijdverspreid, over het algemeen via voedsel (Fagan et al., 2020), met recente studies die verhoogde niveaus van glyfosaat en AMPA in urinemonsters van volwassenen in de algemene bevolking rapporteren (Conrad et al., 2017; Mills et al., 2017).

In 2018 kreeg Dewayne Lee Johnson, een schooloppasser in Californië, 289 miljoen dollar toegekend door een jury nadat hij had bewezen dat zijn non-Hodgkin-lymfoom werd veroorzaakt door een glyfosaatherbicide. De zaak leidde tot tienduizenden andere claims en een uitbetaling door Bayer van 10,9 miljard dollar.

Glyfosaat wordt er ook van beschuldigd waterwegen te verontreinigen,⁸ gevolgen te hebben voor niet-doelwitorganismen en nuttige organismen, en jarenlang in het milieu aanwezig te blijven. Glyfosaat wordt er ook van beschuldigd de biodiversiteit in ecosystemen te verminderen. Sinds de ontwikkeling van genetisch gemodificeerde glyfosaatresistente planten zijn nu de eerste glyfosaatresistente onkruiden⁹ bekend.

Het gebruik van glyfosaat in de EU – een stand van zaken

Op 27 november 2017 werd een verbod op glyfosaat in de EU verworpen en de goedkeuring van het actieve bestanddeel werd met 5 jaar verlengd tot 15 december 2022. De basis voor de verlenging van de goedkeuring was de evaluatie van de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA)¹⁰, die verantwoordelijk is voor het evalueren van de risico's van

⁴ <https://www.iarc.fr/wp-content/uploads/2018/07/MonographVolume112-1.pdf>

⁵ Zhang et al, Exposure to glyphosate-based herbicides and risk for non-Hodgkin lymphoma: A meta-analysis and supporting evidence. *Mutat Res.* 2019 juli-sept.; 781:186-206. Over het gebruik van pesticiden en het risico op non-Hodgkin lymfoïde kwaadaardige tumoren bij werknemers in de landbouw, zie ook deze [studie](#) uit 2019.

⁶ Manservisi et al, The Ramazzini Institute 13-week pilot study glyphosate-based herbicides administered at human-equivalent dose to Sprague Dawley rats: effects on development and endocrine system; *Environ Health.* 2019 Mar 12;18(1):15. doi: 10.1186/s12940-019-0453-y.

⁷ Zie de studie "[Maternal urinary levels of glyphosate during pregnancy and anogenital distance in newborns in a US multicenter pregnancy cohort](#)", april 2021.

⁸ Op 15 maart 2017 heeft het risicobeoordelingscomité (RAC) van ECHA glyfosaat verklaard als stof die ernstige oogletsels veroorzaakt en giftig is voor het aquatische leven met langdurige effecten.

⁹ Esp. Palmer amaranth (*Amaranthus palmeri*) en Horseweed (*Conyza sp.*).

¹⁰ [Conclusies](#) van EFSA over het onderzoek van collega's naar pesticiden (2015).

pesticiden, en van het Europees Agentschap van chemische producten (ECHA)¹¹, die verantwoordelijk is voor het evalueren van de gevaren van chemische producten.

De evaluatie van het IARC in 2015 was gebaseerd op solide bewijzen en studies die toegankelijk waren voor het publiek. De evaluaties van EFSA en ECHA daarentegen waren hoofdzakelijk gestoeld op niet-gepubliceerde studies die gesponsord werden door de industrie, met beperkte en niet afdoende bewijzen voor de mensen. Beide evaluaties waren enkel gericht op glyfosaat. Het IARC had beschouwd dat de studies over de producten op basis van glyfosaat relevant waren, maar de Europese instellingen hebben hen toch minder relevant geacht.

De Europese instellingen hebben eveneens de bewijzen uit de literatuur gedeclasseerd die gepubliceerd werd door collega's en beschouwden dat de mechanistische gegevens over de genotoxiciteit niet relevant waren. De bewijzen hebben aangetoond dat deze wetenschappelijke evaluaties ruimschoots gebaseerd waren op de gegevens die Monsanto aangeleverd had. Door een Amerikaans geschil kwam de manier waarop Monsanto het wetenschappelijke debat heeft gemanipuleerd en het publiek heeft misleid over de gevaren van glyfosaat aan het licht. Uit documenten van Monsanto (*Monsanto papers*)¹² bleek dat Monsanto al decennia weet dat glyfosaat (meer bepaald Roundup) kanker kan veroorzaken. Via een resolutie die werd aangenomen op 24 oktober 2017 heeft het Europees Parlement het totaalverbod op onkruidverdelgers op basis van glyfosaat tegen december 2022¹³ gesteund. In afwachting overwogen steeds meer landen uit de EU om glyfosaat te verbieden. Zie [hier](#) voor een artikel met een overzicht van de situatie.

Het huidige vernieuwingsproces

Op 10 mei 2019 heeft de Commissie vier lidstaten (Frankrijk, Hongarije, Nederland en Zweden) aangeduid om samen als "rapporteurs" op te treden voor de volgende evaluatie van glyfosaat. Deze groep lidstaten is gekend onder de naam van de evaluatiegroep van glyfosaat ([Assessment Group on Glyphosate \(AGG\)](#)).

Op 12 december 2019 heeft de vernieuwingsgroep van glyfosaat ([Glyphosate Renewal Group](#) – een groep bedrijven die de vernieuwing en de goedkeuring van glyfosaat in de EU willen) een verzoek gestuurd naar de AGG tot vernieuwing van glyfosaat na 2022, evenals naar de andere lidstaten, de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) en de Europese Commissie. Met dit verzoek wordt het vernieuwingsproces officieel gelanceerd in de EU, zoals voorzien in de verordening (EC) nr.1107/2009.

Het verzoek wordt gepubliceerd op de website van EFSA. Dit werd geverifieerd door AGG om er zeker van te zijn dat het verzoek voldoet aan de vereisten van de relevante Europese wetgeving ([Uitvoeringsverordening \(EU\) nr. 844/2012 van de Commissie betreffende de vernieuwingsprocedure van de actieve bestanddelen](#)).

De aanvullende dossiers met alle vereiste wetenschappelijke studies en bibliografische gegevens werden voorgelegd door de *Glyphosate Renewal Group* op 8 juni 2020 (voor de einddatum van 15 juni 2020).

De AGG zal een ontvankelijkheidscontrole uitvoeren over de extra dossiers, gevolgd door een evaluatie van alle beschikbare informatie die, eenmaal afgerond, zal bezorgd worden (deadline juni 2021) aan EFSA om het onderzoeksproces van de collega's te lanceren.

Gelijklopend met de evaluatie van EFSA zal ECHA de classificatie en de etikettering van glyfosaat opnieuw onderzoeken. Het voorstel tot classificatie en etikettering van ECHA zal voorgelegd worden in 2022 voor de conclusies van EFSA. De risico-evaluatie van ECHA is gebaseerd op een classificatie van de intrinsieke eigenschappen (evaluatie van de gevaren), terwijl de evaluatie van EFSA gebaseerd is op zowel de intrinsieke eigenschappen en de

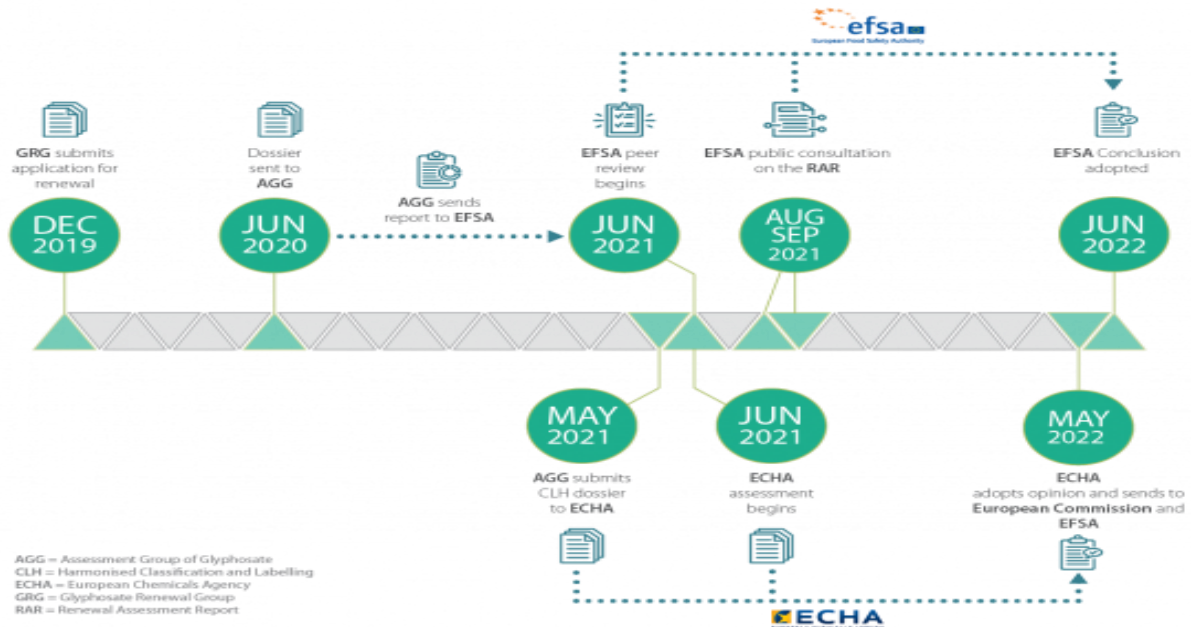
¹¹ [Advies](#) van ECHA

¹² Voor meer info, klik [hier](#).

¹³ Zie de [resolutie](#) van het Europees Parlement van 24 oktober 2017 over het ontwerp van de uitvoeringsverordening van de Commissie tot verlenging van de goedkeuring van het actieve bestanddeel glyfosaat

blootstelling (risico-evaluatie). De publicatie van de conclusies van EFSA is voorzien tegen juni 2022. De Commissie zal dan een beslissing nemen na een intense raadpleging van de lidstaten.

De tabel hieronder geeft het huidige vernieuwingsproces weer.

EFFAT vraagt het verbod op glyfosaat

EFFAT spoort de Europese Commissie en de nationale regering aan om de volgende maatregelen te nemen om de werknemers, de burgers en het milieu te beschermen tegen de risico van blootstelling aan glyfosaat en de producten die glyfosaat bevatten :¹⁴

1. Glyfosaat moet onmiddellijk verboden worden in de EU

De bescherming van de gezondheid, de veiligheid en de jobs van de werknemers uit de landbouw is de absolute prioriteit van EFFAT. Aangezien er voldoende bewijs bestaat over de risico's voor de werknemers, de menselijke gezondheid en de biodiversiteit die gepaard gaan met het gebruik van glyfosaat, vraagt EFFAT het onmiddellijke verbod van glyfosaat als actief bestanddeel in de onkruidverdelgers in het vernieuwingsproces dat in 2022 zou moeten afgerond zijn. Het voorzorgsprincipe zou moeten richting geven aan de evaluaties van EFSA en ECHA.

Als er een overgangperiode moet vastgelegd worden moet dit zo kort mogelijk zijn en enkel van toepassing zijn op beperkte gevallen van professioneel gebruik. Voor het gebruik in openbare ruimten, privétuinen, spoorwegen, verdroging en in alle gevallen waarin de geïntegreerde plaagbestrijding kan worden ingezet, zou het verbod onmiddellijk van toepassing moeten zijn. In alle gevallen mag er geen glyfosaat meer gebruikt worden in Europa vanaf 2024.

¹⁴ Om meer te weten over de eisen van EFFAT over glyfosaat en pesticiden, klik hier [HesaMag #23 - Spring 2021](#).
EFFAT REGIONAL ORGANISATION WITHIN THE IUF - MEMBER OF THE ETUC

2. De volgende evaluaties van EFSA en ECHA moeten transparant en betrouwbaar zijn.

EFSA, ECHA en de Europese Commissie moeten hun evaluatie transparant en betrouwbaar maken, zonder invloed van de agrochemische industrie.

De bescherming van de gezondheid en de veiligheid van de werknemers uit de landbouw moet beschouwd worden als een van de grootste prioriteiten doorheen de wetenschappelijke evaluatie die het proces zal leiden. Het gebruik van individuele beschermingsmiddelen (IBM) mag niet doorslaggevend zijn in de wetenschappelijke evaluatie, want bewijzen tonen aan dat de IBM niet altijd beschikbaar zijn en dat de doeltreffendheid ervan vaak overschat wordt¹⁵.

Naast de openbare raadplegingen van EFSA en ECHA moeten de sociale partners en de andere stakeholders meer tijd en kansen krijgen om geïnformeerd en geconsulteerd te worden gedurende het hele proces. De evaluaties zouden ook moeten gebaseerd zijn op de onderzoeken van collega's die gepubliceerd worden en er zou meer aandacht moeten besteed worden aan onafhankelijke studies.

3. Het gebruik van niet-chemische alternatieven moet ondersteund en aangemoedigd worden.

Er bestaan reeds alternatieven voor het gebruik van glyfosaat en andere schadelijke chemicaliën en deze moeten verder worden bevorderd. Deze omvatten landbouwpraktijken, mechanisch en organisch wieden, begrazing door dieren en natuurlijke onkruidverdelgers.¹⁶

Glyfosaat mag niet worden vervangen door andere gevaarlijke chemische stoffen. De Commissie en de lidstaten moeten meer investeren in onderzoek naar en ontwikkeling van duurzame plaagbestrijding en niet-chemische alternatieven.

Een nieuwe duurzame landbouw met het scheppen van kwaliteitsbanen is mogelijk, maar daarvoor zijn politieke wil, duidelijk bestuur, sterkere collectieve onderhandelingen en een welomschreven stappenplan voor de uitvoering nodig.

De Commissie moet een grondige evaluatie maken van de gevolgen voor de werkgelegenheid en de arbeidsomstandigheden van een nieuw model van duurzame landbouw zonder schadelijke pesticiden. Bestaande banen moeten worden beschermd en nieuwe kwaliteitsbanen moeten worden gecreëerd. Voorts moeten tijdens de overgang naar een duurzamere landbouwsector voldoende middelen worden uitgetrokken voor landbouwers en werknemers in de landbouw. Investeren in vaardigheden, opleiding en goede sociale bescherming voor landarbeiders moet een prioriteit zijn.

Beschermingsmiddelen en opleiding moeten altijd gratis ter beschikking van de werknemers worden gesteld en alle werknemers in de landbouw moeten officiële documenten kunnen krijgen waarin wordt aangegeven welk soort pesticide zij tijdens hun werk gebruiken.

¹⁵ Uit de resultaten blijkt dat het aanbevelen van het gebruik van individuele beschermingsmiddelen essentieel is voor het verlenen van een vergunning voor het op de markt brengen. Voor sommige gevaarlijke producten wordt alleen een vergunning voor het op de markt brengen verleend omdat wordt aangenomen dat het dragen van individuele beschermingsmiddelen de blootstelling aanzienlijk zal beperken. Zij zouden worden verboden indien deze veronderstelling van bescherming niet bestond. De werkelijke doeltreffendheid van IBM in arbeidsomstandigheden wordt echter vaak overschat. Om meer te zien, klik [hier](#).

¹⁶ Zie dit [rapport PAN](#) voor meer informatie over de bestaande alternatieven. Andere voorbeelden werden gegeven op het [seminaire van EFFAT-ETUI op 30 maart 2021](#).

4. Een globale aanpak voor een duurzamere landbouw is nodig

EFFAT steunt de ambitieuze milieudoelstellingen van de Green Deal en de strategie “van in de grond tot op het bord”, met name de doelstelling om tegen 2030 het gebruik en de risico’s die gepaard gaan met de pesticiden met de helft te verminderen.¹⁷

Optreden op EU-niveau alleen zal echter niet volstaan om de gezondheid van de consument te beschermen, onze ecosystemen en biodiversiteit te vrijwaren en bodemerosie te voorkomen. Integendeel, het zou de werkgelegenheid en het concurrentievermogen van de landbouwsector in de EU kunnen aantasten. Op mondiaal niveau moet worden gestreefd naar een duurzamere landbouw zonder glyfosaat en andere gevaarlijke chemische stoffen. De EU moet het voortouw nemen bij deze radicale verandering, aangezien in de EU genomen besluiten ook in andere landen aanzienlijke gevolgen zullen hebben.¹⁸ Het is onaanvaardbaar dat gevaarlijke pesticiden die in de EU al verboden zijn, nog steeds door Europese agrochemische bedrijven worden geproduceerd en geëxporteerd. Levensmiddelen die zijn geproduceerd met pesticiden die in Europa verboden zijn, mogen niet op de Europese markt komen.

Als de EU vrijhandelsovereenkomsten anders zou benaderen, zou dit kunnen bijdragen tot een duurzamere visie voor de landbouwsector. Landbouw en voedsel vragen altijd bijzondere aandacht bij onderhandelingen over vrijhandelsovereenkomsten, omdat de economische, sociale en ecologische duurzaamheid van deze sectoren kwetsbaar is en gemakkelijk verstoord kan worden. Voorts moet de eerbiediging van gelijke milieu- en sociale normen een voorafgaande voorwaarde zijn voor het aangaan van onderhandelingen

5. De volgende herziening van het kader met betrekking tot de fytofarmaceutische producten die aangekondigd werd in de strategie « van in de grond tot op het bord » moet leiden tot meer transparante hernieuwingsprocessen van pesticiden.

Er werd aangetoond dat de evaluaties van ECHA en EFSA niet transparant en betrouwbaar zijn. De volgende herziening van de desbetreffende uitvoeringsverordeningen voor fytofarmaceutische producten, zoals aangekondigd in de mededeling van de Commissie

"van in de grond tot op het bord", moet leiden tot eerlijkere en transparantere procedures voor de vernieuwing van pesticiden. Bij de wetenschappelijke beoordeling van pesticiden met het oog op goedkeuring door de EU-regelgeving moet voorrang worden gegeven aan gepubliceerde, collegiaal getoetste en onafhankelijke studies. De wetenschappelijke beoordeling van pesticiden met het oog op goedkeuring door de EU dient uitsluitend te zijn gebaseerd op gepubliceerde, collegiaal getoetste en onafhankelijke studies. Alle in aanmerking genomen studies moeten openbaar zijn voor wetenschappelijke beoordeling.

De sociale partners moeten ten volle bij het hele proces worden betrokken.

Voorts moeten EFSA en ECHA voldoende middelen krijgen om hun capaciteit te vergroten, zodat onafhankelijke wetenschappelijke studies kunnen worden besteld en de hoogste wetenschappelijke normen en de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van de Europese burgers verder kunnen worden gewaarborgd.

6. Beroepskankers veroorzaakt door onkruidverdelgers op basis van glyfosaat moeten erkend en vergoed worden in alle landen van de EU.

Werknemers die sterk worden blootgesteld aan onkruidverdelgers op basis van glyfosaat hebben een hoger risico om non-Hodgkin-lymfoom te ontwikkelen. Blootgestelde werknemers

¹⁷ De komende herziening van de richtlijn inzake het duurzame gebruik van pesticiden moet worden aangegrepen om de doelstelling om het gebruik van pesticiden terug te dringen en het aandeel van biologische grond in Europa te vergroten, om te zetten in bindende maatregelen.

¹⁸ Zie [African plantation and farmworker unions urge EU to halt glyphosate reauthorization \(2016\)](#)

met dit soort kanker moeten het recht hebben dat hun ziekte als beroepsziekte wordt erkend en moeten recht hebben op een passende schadeloosstelling in alle lidstaten van de EU.